

Informatiekaart wachttijden

ggz

december 2019

Iedereen in Nederland moet kunnen rekenen op tijdige toegang tot passende zorg in de ggz als dat nodig is. Als er te lange wachttijden zijn, komt deze toegankelijkheid in het geding.

De **Treeknorm** beschrijft de maximaal aanvaardbare wachttijd. Deze ligt voor de basis-ggz (gb-ggz) en de gespecialiseerde ggz (g-ggz) op vier weken voor de aanmeldwachttijd en op veertien weken voor de totale wachttijd.

In deze Informatiekaart geven wij de actuele stand van de wachttijden in de ggz. Ook schetsen wij de ontwikkeling van de wachttijden vanaf november 2018. Wij baseren ons daarbij op de cijfers die zorgaanbieders maandelijks bij Vektis aanleveren, zoals voorgeschreven in de [transparantieregeling wachttijden ggz](#).

De ontwikkeling in grote lijnen

De totale wachttijden zijn ten opzichte van mei 2019 voor het merendeel ongeveer gelijk gebleven. Vergeleken met november 2018 zien we een daling van de totale wachttijden voor vijf van de veertien hoofddiagnosegroepen in de gespecialiseerde ggz. Ook bij de basis-ggz zien we een daling. Daarnaast zijn er vijf hoofddiagnosegroepen waarvoor de wachttijden zijn gestegen ten opzichte van november 2018.

Bij de meeste hoofddiagnosegroepen is de wachttijd nu even lang, een week langer of een week korter dan in mei. Uitzonderingen zijn de hoofddiagnosegroepen Eetstoornis-

sen, de Restgroep diagnoses en Schizofrenie en andere psychotische stoornissen. Daar zien we dat de wachttijden vergeleken met mei minstens twee weken zijn toegenomen. We komen daarmee nu op vijf hoofddiagnosegroepen waar de totale wachttijden boven de Treeknorm uitkomen. Dit zijn er twee meer dan in november 2018 en mei 2019. De diagnosegroepen waar patiënten het langst moeten wachten zijn net als eerder Pervasieve stoornissen en Persoonlijkheidsstoornissen.

Als we kijken naar de ontwikkeling ten opzichte van november 2018, dan zien we dat bij vijf van de hoofddiagnosegroepen de totale wachttijd is gedaald. Bij twee is deze daling twee weken of meer: Alcohol gebonden stoornissen en Somatoforme stoornissen. Aan de andere kant zijn er ook vijf groepen waar de wachttijd is gestegen. Bij vier is sprake van een aanzienlijk langere wachttijd dan in november 2018: Eetstoornissen, Persoonlijkheidsstoornissen, Pervasieve stoornissen en de Restgroep diagnoses.

De gemiddelde totale wachttijd voor de basis-ggz is net als eerder binnen de Treeknorm van veertien weken.

Tabel 1. Landelijk gemiddelde per hoofddiagnosegroep voor de totale wachttijd (in weken)¹

Diagnosegroep	Nov 2018	Mei 2019	Sep 2019
Aandachtstekort- en gedragsstoornissen	15	15	16
Alcohol gebonden stoornissen	12	11	10
Angststoornissen	14	13	14
Bipolair en overige stemmingsstoornissen	13	11	12
Delirium, dementie en overige cognitieve stoornissen	11	9	10
Depressieve stoornissen	13	12	12
Eetstoornissen	13	14	17
Overige stoornissen in de kindertijd	13	13	13
Overige aan middel gebonden stoornissen	11	12	11
Persoonlijkheidsstoornissen	18	19	20
Pervasieve stoornissen	17	21	21
Restgroep diagnoses	13	14	18
Schizofrenie en andere psychotische stoornissen	12	10	12
Somatoforme stoornissen	12	10	10
Basis-ggz	9	9	8

Voor de landelijk gemiddelde aanmeldwachttijden zien we dat de Treeknorm van 4 weken op alle diagnosegroepen wordt overschreden. De gemiddelde aanmeldwachttijden zijn op dit moment het langste voor de hoofddiagnosegroepen Pervasieve stoornissen en de Restgroep Diagnoses.

De aanmeldwachttijden zijn het afgelopen jaar verder opgelopen voor iets meer dan de helft van de hoofddiagnosegroepen. Vooral bij de Restgroep diagnoses en bij Pervasieve stoornissen was dit een forse stijging.

Tabel 2. Landelijk gemiddelde aanmeldwachttijd per hoofddiagnosegroep (in weken)

Diagnosegroep	Nov 2018	Mei 2019	Sep 2019
Aandachtstekort- en gedragsstoornissen	8	9	10
Alcohol gebonden stoornissen	6	6	5
Angststoornissen	8	8	8
Bipolair en overige stemmingsstoornissen	7	7	7
Delirium, dementie en overige cognitieve stoornissen	5	4	5
Depressieve stoornissen	7	7	7
Eetstoornissen	8	9	9
Overige stoornissen in de kindertijd	7	8	8
Overige aan middel gebonden stoornissen	5	6	6
Persoonlijkheidsstoornissen	10	11	11
Pervasieve stoornissen	9	12	13
Restgroep diagnoses	8	9	13
Schizofrenie en andere psychotische stoornissen	6	6	8
Somatoforme stoornissen	6	5	5
Basis-ggz	5	5	5

¹ Cijfers zijn in tabel 1, 2, 3 en 4 rood weergegeven als de wachttijd boven de Treeknorm is.

Aanscherpen inzicht in regionale wachttijden
Om het resultaat en de effectiviteit van de regionale aanpak om de wachttijden terug te dringen en dit samen met de Landelijke Stuurgroep goed te kunnen monitoren werken we samen met o.a. Vektis aan een zo scherp mogelijk beeld van de regionale ontwikkeling van de wachttijden. We hebben nu gegevens van de gemiddelde wachttijden per hoofddiagnosegroep voor de verschillende regio's.

Bij deze regionale cijfers moeten we – net als bij de landelijke cijfers – in acht nemen dat het een momentopname betreft. De regionale cijfers zijn soms gebaseerd op weinig zorgaanbieders omdat het aantal zorgaanbieders in een regio beperkt is. Ook krijgen alle zorgaanbieders een gewicht afhankelijk van het volume zorg dat ze

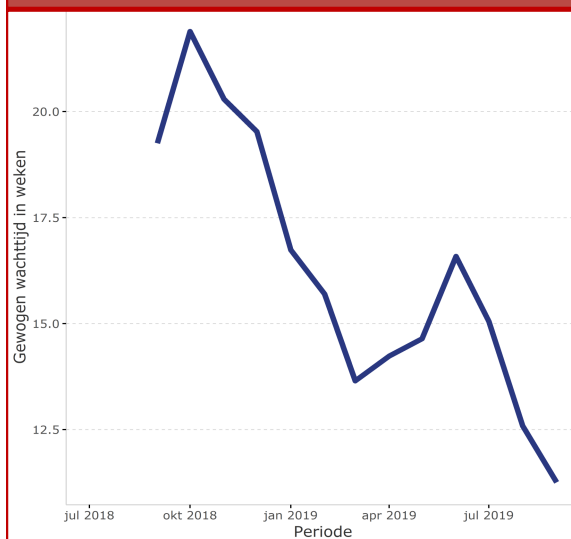
verlenen. Een grote zorgverlener kan daarvoor veel invloed hebben op het regionale cijfer. Het kan daarom voorkomen dat de wachttijden in een regio de maand ervoor of de maand erna aanzienlijk langer of aanzienlijk korter zijn.

Voor deze informatiekaart zoomen we in op zowel een aantal regio's waar de wachttijden voor een specifieke hoofddiagnosegroep duidelijk zijn gedaald als op een aantal regio's met zeer lange wachttijden voor een hoofddiagnosegroep.

In verschillende regio's is een duidelijke daling te zien in de wachttijd voor een specifieke diagnose. Ter illustratie laten we de ontwikkeling zien van een daling in de wachttijd voor een bepaalde hoofddiagnosegroep in twee regio's.

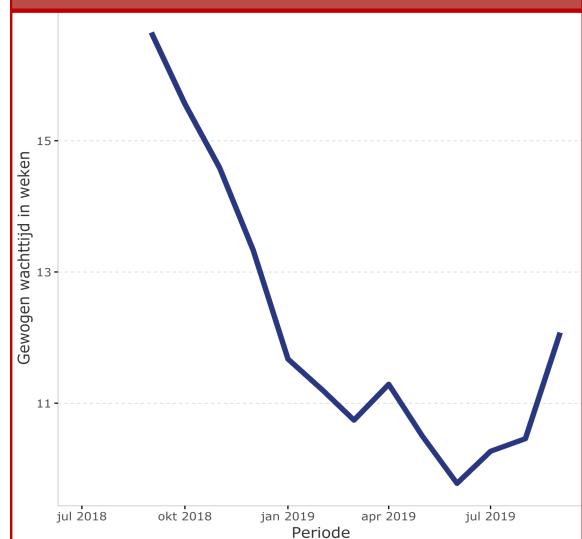
**Grafiek 1. Regio Arnhem
Hoofddiagnosegroep Bipolair en
overige stemmingsstoornissen.
Driemaandelijks voortschrijdend gem.
totale wachttijd.²**

Wachttijd sept.: 13 weken. De totale wachttijd lag in oktober 2018 boven de 20 weken. Met enige fluctuaties is deze steeds verder gedaald tot 13 weken in september 2019. Het betreft hier met name de behandelwachttijd die is gedaald, maar ook de aanmeldwachttijd is op dit moment een aantal weken lager dan in oktober 2018.

**Grafiek 2. Regio Zwolle
Hoofddiagnosegroep Overige
stoornissen in de kindertijd.
Driemaandelijks voortschrijdend gem.
totale wachttijd.²**

Wachttijd sep.: 13 weken. In het laatste half jaar van 2018 was de totale wachttijd steeds boven de Treeknorm. De wachttijd is gestaag afgenomen vanaf augustus 2018 tot in het 1e kwartaal van 2019. Daarna is deze min of meer gestabiliseerd. De laatste maanden lijkt de wachttijd weer te stijgen maar ligt nog steeds onder de Treeknorm.

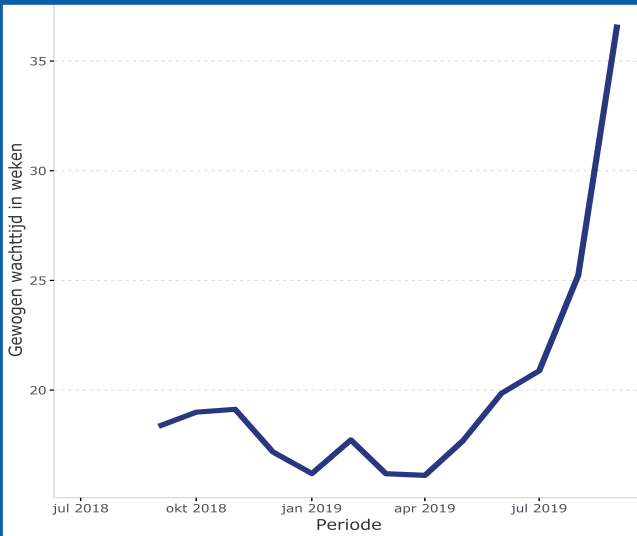
² Het driemaandsgemiddelde is de gemiddelde wachttijd van drie maanden. We gebruiken het voortschrijdend driemaandsgemiddelde zodat de ontwikkeling door de tijd heen beter te zien is.

Waar en voor welke diagnose moet je het langste wachten?

Daarnaast hebben we gekeken waar de wachttijden het hoogste zijn. We hebben een selectie gemaakt uit de regio's met de langste gemiddelde wachttijd voor een bepaalde hoofddiagnosegroep. We schetsen hieronder daarvan de ontwikkeling.

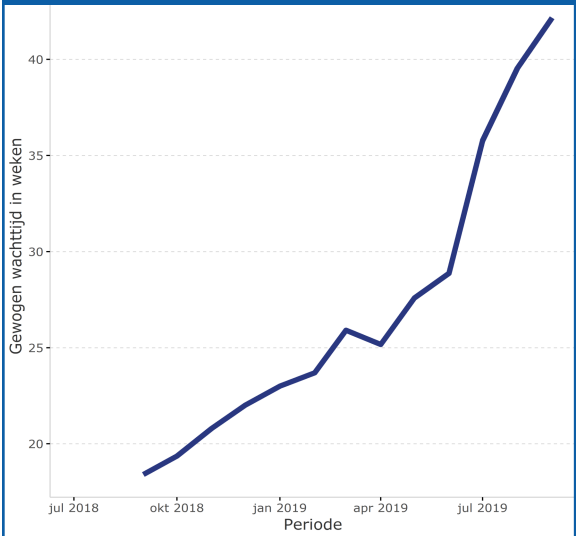
Grafiek 3. Regio Rotterdam Hoofddiagnosegroep Schizofrenie. Driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde totale wachttijd.

Wachttijd sep.: 51 weken. We zien hier een sterke stijging van de gemiddelde totale wachttijd sinds juni 2019. Uit onderliggende data blijkt dat het alleen de aanmeldwachttijd is die stijgt.

Grafiek 4. Regio Zuid-Oost Brabant Hoofddiagnosegroep Pervasieve stoornissen. Driemaandelijks voort- schrijdend gemiddelde totale wachttijd.

Wachttijd sep.: 42 weken. We zien hier in de onderliggende data wat fluctuaties in het eerste half jaar van 2019, met vanaf mei 2019 een sterke stijging. De stijging komt geheel voort uit een oplopende aanmeldwachttijd.

Grafiek 5. Regio Rotterdam Hoofddiagnosegroep Overige stoornissen in de kindertijd. Driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde totale wachttijd.

Wachttijd sep.: 35 weken. De wachttijden voor de hoofddiagnosegroep Overige stoornissen in de kindertijd in de regio Rotterdam liggen al lange tijd boven de Treeknorm. In het najaar van 2018 en het begin van 2019 lopen de wachttijden steeds verder op. In het tweede kwartaal van 2019 lijkt er een omslag te komen en dalen de wachttijden weer. Onduidelijk is hoe bestendig deze daling was, aangezien sinds de laatste meting de wachttijden weer stijgen.

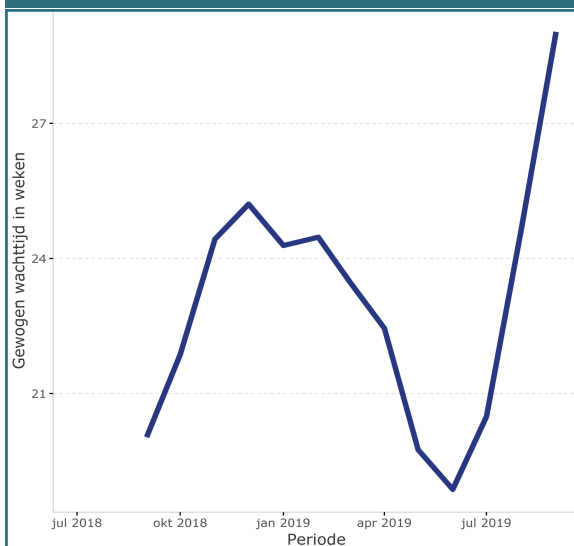
Grafiek 6. Regio Flevoland Hoofddiagnose Bipolair en overige stemmingsstoornissen. Driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde totale wachttijd.

Wachttijd sep.: 33 weken. In het laatste kwartaal van 2018 waren de wachttijden hoog opgelopen. We zien een daling van de wachttijden in het eerste kwartaal van 2019. Sinds juli stijgen de wachttijden echter weer. In september liggen zowel de aanmeldwachttijd als de behandelwachttijd op hoog niveau.

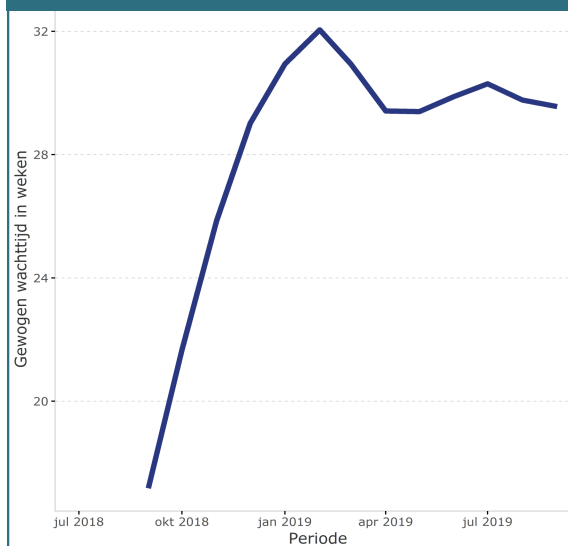
Grafiek 7. Regio Arnhem Hoofddiagnose Pervasieve stoornissen. Driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde totale wachttijd.

Wachttijd sep.: 32 weken. De wachttijd voor Pervasieve stoornissen was hoog in Arnhem in het laatste kwartaal van 2018. In het eerste kwartaal van 2019 liepen de wachttijden terug. Vanaf mei stijgt de wachttijd echter weer sterk.

Grafiek 8. Regio Amsterdam Hoofddiagnosegroep Persoonlijkheids- stoornissen. Driemaandelijks voort- schrijdend gemiddelde totale wachttijd.

Wachttijd sep.: 30 weken. In het derde kwartaal van 2018 lag in de regio Amsterdam de wachttijd voor Persoonlijkheidsstoornissen al ruim boven de Treeknorm. Deze wachttijd is nog verder gestegen en lijkt nu gestabiliseerd op ruim 2x de Treeknorm.

Regionaal overzicht

De volgende twee tabellen bevatten een overzicht van alle wachttijden per regio en per hoofddiagnosegroep.

In deze overzichten zien we dat de regionale verschillen groot zijn. Als we bijvoorbeeld kijken naar de hoofddiagnosegroep Pervasieve stoornissen, waar de gemiddelde totale wachttijd landelijk het hoogste is. Daar zijn er 8 regio's waar patiënten binnen de treeknorm kunnen starten met een behandeling. Aan de andere kant is er bijvoorbeeld de hoofddiagnosegroep Delirium, dementie en overige cognitieve stoornissen. Voor deze diagnose ligt het landelijke gemiddelde ruim onder de treeknorm, maar zijn er ook vier regio's waar de treeknorm voor de totale wachttijd gemiddeld wordt overschreden.

Er zijn in totaal voor 461 combinaties van regio en hoofddiagnosegroep wachttijden berekend. Bij de andere 4 combinaties was de data te beperkt om de berekening te kunnen maken. We hebben een vergelijking gemaakt tussen alle wachttijden in september en maart 2019. Bij 189 combinaties van regio en hoofddiagnose is de gemiddelde totale wachttijd gedaald. Bij 77 is de wachttijd in september (afgerond) gelijk aan de wachttijd in maart. Bij de overige 195 is de wachttijd in september hoger dan in maart.

Tabel 3. Gemiddelde totale wachttijden september 2019 voor de specialistische ggz, per diagnosehoofdgroep en per regio

Zorgkantoor	aandacht	alcohol	angst	bggz	bipolair	delerium	depressie	eetstoornis	overige_kind	overige_middel	persoonlijkheid	pervasiëf	restgroep	schizo	somatoforme
ZWOLLE	15	8 ^b	15	8	15	10 ^b	15	39	13	7 ^b	18	19	18	11	13
ZUID-HOLLAND N.	19	7 ^b	13	6	8 ^b	8 ^b	9	8 ^b	29 ^b	5 ^b	14	23 ^b	11	4 ^b	13
ZUID-HOL EIL	18 ^b	2 ^{a,b}	9	8	2 ^{a,b}	2 ^a	7	2 ^a	7 ^a	2 ^{a,b}	10 ^{a,b}	13 ^a	14 ^a	2 ^{a,b}	8
ZO-BRABANT	10	12 ^b	11	9	6	11 ^b	10	8	10	14 ^b	14	42	6	13 ^b	8
ZEELAND	23 ^b	15 ^b	16	7	9 ^b	8 ^{a,b}	11 ^b	10 ^b	5 ^b	16 ^b	11	12 ^b	14 ^b	8 ^b	8
ZAANSTREEK	16 ^b	8 ^b	15 ^b	12	12 ^b	5 ^{a,b}	14 ^b	14 ^{a,b}	14 ^b	9 ^b	9 ^b	8 ^b	14 ^b	10 ^{a,b}	7
Z-LIMBURG	23	17 ^b	17	9	13	10	14	12	14 ^b	18 ^b	21	28	19	17 ^b	9
WESTLAND	9 ^b	10 ^{a,b}	10 ^b	9	9 ^b	8 ^{a,b}	10 ^b	3 ^a	10 ^b	11 ^a	13 ^b	12 ^b	9 ^b	3 ^b	9
WAARDENLAND	11	30 ^{a,b}	8	5	7 ^b	-	8	30 ^{a,b}	5 ^b	30 ^{a,b}	13	13 ^b	11	12	7
W-BRABANT	17	11	14	10	11	12	12	19	7 ^b	12 ^b	21	16	17	15	7
UTRECHT	11	12	12	7	23 ^b	15 ^b	11	19 ^b	8	11	27	12	9	5 ^b	16
TWENTE	20	11 ^b	13	9	10	12 ^b	11	10 ^b	10 ^b	11 ^b	17	21 ^b	15	11 ^b	9
ROTTERDAM	16	16 ^b	16	11	11	5 ^b	12	21	35	17 ^b	28	15	18	51	6
NO-BRABANT	17	18 ^b	13	8	9	9 ^b	11	20	10 ^b	18 ^b	18	19	15	12	12
NIJMEGEN	13	9 ^b	17	7	8 ^b	6 ^b	13	28	19 ^b	9 ^b	24	21	15	7 ^b	8
NH-Noord	12	5	12 ^b	6 ^b	12 ^b	0 ^b	12 ^b	12 ^{a,b}	12 ^b	5	12 ^b	12 ^b	12 ^b	12 ^b	11 ^b
N-LIMBURG	8	8 ^b	9	6	4 ^b	1 ^b	7	24 ^b	6 ^b	7 ^b	13 ^b	8	6	3 ^b	7
MID-IJSSEL	22 ^{a,b}	5 ^{a,b}	14 ^b	7 ^b	10 ^{a,b}	7 ^{a,b}	14 ^b	-	10 ^{a,b}	7 ^{a,b}	14 ^b	24 ^b	10 ^{a,b}	10 ^{a,b}	9 ^{a,b}
MID-HOLLAND	22 ^{a,b}	5 ^{a,b}	13	10	4 ^{a,b}	25 ^{a,b}	13 ^a	0 ^{a,b}	11 ^{a,b}	3 ^{a,b}	19 ^{a,b}	22 ^{a,b}	33	27 ^{a,b}	7 ^a
MID-BRABANT	16	15	10	7	5 ^b	0 ^a	12	16	18 ^b	16 ^b	19 ^b	19 ^b	10	9 ^{a,b}	16
KENNEMERLAND	14	7 ^b	12	8	6	12 ^b	10	13 ^b	11	7 ^b	12	27	14	2	8
HAAGLANDEN	20 ^b	7 ^b	13 ^b	9	7	4 ^b	11 ^b	7	8	7 ^b	17 ^b	10	11	18 ^b	9
GRONINGEN	21	12 ^b	16	9	18 ^b	20 ^b	17	22 ^b	18	12 ^b	18	22 ^b	44 ^b	13 ^b	19
FRIESLAND	10	7 ^b	9	9	6	11 ^b	8	15 ^b	8	7 ^b	9	9	10	3 ^b	7
FLEVOLAND	27	8 ^{a,b}	21	10	33 ^{a,b}	5 ^{a,b}	15	-	-	8 ^{a,b}	15 ^b	27 ^b	19 ^b	19 ^{a,b}	9 ^a
DRENTHE	15	12 ^b	13 ^b	11	16 ^b	6 ^b	13	12	10	12 ^b	16 ^b	30	17	12 ^b	11
ARNHEM	22	9	15	8	13	10	13	14 ^b	12	9	22	32	21	10 ^b	10
APELDOORN	13	6 ^b	16	8	14 ^b	8 ^a	11	23	14	8 ^b	16	17	16	13 ^b	11
AMSTERDAM	20	7 ^b	15	8	12	9	15	27 ^b	11	7 ^b	30	16	34	10 ^b	10
AMSTELLAND	9	3 ^{a,b}	10	6	10 ^b	5	9	10	15 ^b	5	17	12 ^b	14	9 ^b	9
'T GOOI	18	7	16	11	13 ^b	10 ^b	15	28	15	7	20	19 ^b	24	12 ^b	11

Tabel 4. Gemiddelde aanmeldwachtlijden september 2019 voor de specialistische ggz, per diagnosehoofdgroep en per regio

Zorgkantoor	aandacht	alcohol	angst	bggz	bipolair	delerium	depressie	eetstoornis	overige_kind	overige_middel	persoonlijkheid	pervasiel	restgroep	schizo	somatoforme
ZWOLLE	9	4 ^b	8	6	8	4 ^b	9	27	8	4 ^b	7	11	12	7	9
ZUID-HOLLAND N.	8	5 ^b	6	4	3 ^b	2 ^b	4	3 ^b	11 ^b	2 ^b	5	7 ^b	6	3 ^b	5
ZUID-HOL EIL	11 ^b	2 ^{a,b}	6	5	2 ^{a,b}	2 ^a	5	2 ^a	4 ^a	2 ^{a,b}	6 ^{a,b}	7 ^a	10 ^a	2 ^{a,b}	5
ZO-BRABANT	8	7 ^b	6	6	4	10 ^b	6	5	7	8 ^b	9	36	3	12 ^b	3
ZEELAND	10 ^b	8 ^b	8	5	5 ^b	8 ^{a,b}	6 ^b	5 ^b	4 ^b	8 ^b	7	7 ^b	6 ^b	5 ^b	5
ZAA NSTREEK	11 ^b	5 ^b	8 ^b	9	8 ^b	3 ^{a,b}	9 ^b	4 ^{a,b}	4 ^b	5 ^b	3 ^b	3 ^b	7 ^b	5 ^{a,b}	4
Z-LIMBURG	14	10 ^b	10	5	9	5	8	7	14 ^b	11 ^b	12	17	9	12 ^b	5
WESTLAND	7 ^b	6 ^{a,b}	7 ^b	6	6 ^b	6 ^{a,b}	7 ^b	2 ^a	5 ^b	8 ^a	11 ^b	10 ^b	6 ^b	3 ^{a,b}	5
WAARDENLAND	7	15 ^{a,b}	5	3	4 ^b	-	5	15 ^{a,b}	5 ^b	15 ^{a,b}	8	6 ^b	6	8 ^a	5
W-BRABANT	9	7	8	6	8	6	7	6	7 ^b	8 ^b	11	9	8	2	5
UTRECHT	9	8	7	5	17 ^b	6 ^b	6	14 ^b	4	7	11	7	6	4 ^b	6
TWENTE	11	5 ^b	7	6	6	6 ^b	6	7 ^b	4 ^b	5 ^b	8	11 ^b	9	6 ^b	6
ROTTERDAM	11	11 ^b	10	7	7	2 ^b	7	12	22	11 ^b	16	12	11	43	3
NO-BRABANT	10	11 ^b	7	5	7	5 ^b	7	13	6 ^b	11 ^b	8	8	7	6	8
NIJMEGEN	7	2 ^b	9	5	5 ^b	5 ^b	9	18	11 ^b	2 ^b	11	14	7	3 ^b	4
NH-Noord	4	2	5 ^b	3 ^b	5 ^b	0 ^b	5 ^b	5 ^{a,b}	5 ^b	3	5 ^b	5 ^b	5 ^b	5 ^b	5 ^b
N-LIMBURG	6	6 ^b	7	4	3 ^b	1 ^b	4	13 ^b	4 ^b	6 ^b	10 ^b	6	5	2 ^b	2
MID-IJSSEL	11 ^{a,b}	3 ^{a,b}	5 ^b	5 ^b	4 ^{a,b}	5 ^{a,b}	5 ^b	-	4 ^{a,b}	4 ^{a,b}	3 ^b	12 ^b	4 ^{a,b}	5 ^{a,b}	4 ^{a,b}
MID-HOLLAND	8 ^{a,b}	4 ^{a,b}	7	7	1 ^{a,b}	5 ^{a,b}	7 ^a	0 ^{a,b}	8 ^{a,b}	2 ^{a,b}	9 ^{a,b}	12 ^{a,b}	10	25 ^{a,b}	3 ^a
MID-BRABANT	9	8	7	5	5 ^b	0 ^a	7	6	7 ^b	8 ^b	10 ^b	11 ^b	6	5 ^{a,b}	10
KENNERLAND	9	5 ^b	8	5	3	6 ^b	7	9 ^b	9	4 ^b	8	7	10	0	4
HAAGLANDEN	14 ^b	5 ^b	7 ^b	6	7	2 ^b	6 ^b	5	5	4 ^b	10 ^b	7	7	16 ^b	4
GRONINGEN	16	8 ^b	12	7	11 ^b	6 ^b	12	19 ^b	17	8 ^b	12	16 ^b	41 ^b	11 ^b	14
FRIESLAND	5	4 ^b	5	6	4	2 ^b	5	4 ^b	5	4 ^b	6	6	7	2 ^b	5
FLEVOLAND	20	0 ^{a,b}	15	7	14 ^{a,b}	5 ^{a,b}	9	-	-	0 ^{a,b}	10 ^b	19 ^b	15 ^b	4 ^{a,b}	5 ^a
DRENTHE	11	8 ^b	8 ^b	7	11 ^b	2 ^b	7	12	6	8 ^b	10 ^b	17	8	6 ^b	6
ARNHEM	12	2	6	5	8	6	7	7 ^b	6	2	12	15	11	5 ^b	4
APELDOORN	8	3 ^b	10	5	6 ^b	2 ^a	7	12	14	3 ^b	10	10	8	11 ^b	7
AMSTERDAM	10	2 ^b	9	4	6	3	8	12 ^b	4	2 ^b	19	6	27	6 ^b	6
AMSTELLAND	8	1 ^{a,b}	6	4	6 ^b	0	5	5	11 ^b	4	7	4 ^b	10	5 ^b	4
'T GOOI	13	3	10	8	7 ^b	5 ^b	9	9	8	3	11	12 ^b	17	7 ^b	8

a = 5 of minder instellingen in het gemiddelde

b = in het gewogen gemiddelde van de regio zit een instelling met meer dan 50% van het gewicht